

MÉHES KÁROLY
Pisztrángötös

Dr. Krone, dr. Wolf, dr. Schwarzenbach, dr. Wilhelm és dr. Mátis. Ők voltak a Pisztrángötös.

Először 1972-ben találkoztak a koppenhágai, európai patológus szimpóziumon. Krone és Wolf ismerték egymást régről, együtt jártak Ettalba, a bencésekhez; Krone egy évvel volt idősebb Wolfnál, de a zeneteremben egymás után volt brácsa-, illetve csellóórájuk. Krone Brémában, Wolf Trierben lett kórboncnok. Schwarzenbach, a bécsi iskola neveltje, csodásan zongorázott, és a sejtimagezüstözés egyik úttörőjének számított. Wilhelm Nagyszebenből menekült Zürichig, és semmi mást nem hozott magával az 1782-ből való, könyvomas általános kórbonctanon kívül, mint a hegedűjét. És végül ott volt Mátis doktor, akit a pécsi egyetemi párttitkár addig szekált a belépéssel, míg el nem menekült Győrbe. Úgy vélte, jobbat tesz a lelkének, ha csellózik, és nem aktívákra jár.

Koppenhágában a rektori fogadáson derült fény arra, hogy mindannyian legalább annyira becsülik a hangszerüket, mint a mikroszkópot. Arcuk kipirult, anélkül hogy egy korty bort ittak volna, és elkezdtek tervezgetni, mi lenne, ha... Végül is, Schwarchenbach kollégát leszámítva, mindenki tudja hozni a hegedűjét, brácsáját, csellóját, és nem igaz, hogy egy zongorát nem lehet találni valahol.

Egy évvel később, Belgrádban, a XVI. Patológus Világtalálkozón ült össze először a kvintett a *Pisztrángötös*-re. Aztán Genfben, Zaragozában, Nápolyban, Cardiffban, sőt, St. Louisban, Buenos Airesben és Aucklandben is, és még ki tudja, hány helyszínen. És mindig akadt egy zongora – a helybéli kórboncnokprofesszor nemes feladata lett, hogy Schwarzenbach kolléga számára kerítsen egy zongorát, és így ne hiúsuljon meg a *Pisztrángötös*. Egyszer Wolf kolléga javasolta, hogy elővehetnék Schumann *Op. 44*-ét, de egyöntetűen lehurrogták: szegény Schubert megérdemli ezt az évi egy alkalmat.

1986-ban, Zermattban engedtek a szervezők rábeszélésének, és amolyan esti, szórakoztató programként kiálltak a teljes plénum elé a művészetükkel, de valamennyien megbánták; ahogy Mátis doktor fogalmazott utóbb, olyan volt, mintha mind az öten ott feküdtek volna a boncasztalon.

Aztán megnyíltak a határok, és a patológusok Pisztrángötöse – csak maguknak, elbújva a világ

elől – felhangzott Poznańban, Tallinban, Jekatyerinburgban és még Skodrában is.

Aztán egyszer csak – végre! – Bécs következett. Schwarzenbach kollégát, aki akkorra már igazi nemzetközi szaktekintély lett, titkon a Nobel-díj váromnyosai között is emlegették, különös öröm töltötte el: úgy döntött, hogy patológus- és zenésztársait a lakására hívja muzsikálni. Mindig is úgy vélte, hogy még a nagyanyjától örökölt, de kifogástalan állapotban lévő August Försterén hangzik a legtökéletesebben a *Pisztrángötös*. A kongresszus előtt a nyitóbeszédnek power pointos előadását csak egyszer olvasta el, de öt napon át minden este végigjátszotta a mű *music minus one* változatát.

És szerda este hatkor ott toporgott az ajtaja előtt dr. Krone, dr. Wilhelm, dr. Mátis és dr. Wolf, a méretes csellókkal.

Ittak egy kupica konyakot, amit Schwarzenbach kolléga kínált körbe. Hát végre itt vagyunk, koccintottak elégedetten, utalva ezzel Schubert mester szülővárosára, és örvendezve, hogy egy rideg hotelszoba vagy neonfényvel megvilágított kistárgyaló helyett a bécsi otthon melegében játszhatnak.

Aztán elhelyezkedtek a szalont némiképp uraló August Förster zongora mellett. Schwarzenbach az orrára biggyesztette a szemüvegét, felnézett. A négy másik kórboncnok szeme is odavillant, bólintottak. Schwarzenbach ujjai lecsaptak a billentyűkre. Ugyanazzal a lendülettel szólalt meg a többiek keze alatt is a két hegedű, a brácsa és a cselló. A dallam szétáradt a szobában, és mintha egyszerre minden zenélni kezdett volna az aglegénylakásban: a fotelek, az állólámpa, a csillár, a könyvek a polcon, de még a falra szerelt, hatalmas képernyőjű házimozi is; ott tükrözödték benne tompán, szürkés fényvel, mint akik valahol messze, egy idegen bolygóról érkező közvetítésben szerepelnek.

A nyitófrázis után azonban dr. Wilhelm kezében a hegedű hirtelen nagyon falsul szólt. A kollégák odakapták a szemüket, de Schwarzenbach keze tovább verte az ütemet. Wilhelm arca elfehéredett, álla alól kicsúszott a hangszer, a szeme zavaros, majd fénytelen lett. A többiek is abbahagyták a zenét.

Kollégám, jól van?, állt fel az August Förster mellől Schwarzenbach, hangjában egy csipetnyi türelmetlenséggel.

Ekkor Wilhelm kezéből tompa puffanással a kotára hullott a hegedű, maga Wilhelm pedig lecsúszott a székéről. Krone és Mátis is felállt, Wolf, aki

a cselló nyaka mellől nézett lefele, halkan felelt, Nem, nincs jól.

Megragadták dr. Wilhelmét, kigombolták az ingnyakát, Wolf és Schwarzenbach két oldalról ráncigálva, valahogy lefejtették róla a zakót. Krone a csuklóját fogta, keresgélte a pulzus helyét.

Aztán megint nagyon mereven, tétlenül álltak. Egy ideig a mozdulatlan, krétafehér dr. Wilhelmét bámulták, majd egymásra pislogtak. Évtizedek óta nem volt a kezük között eleven beteg, csak halott. Várták, hogy valamelyikük kimondja, dr. Wilhelm abba a régióba ért, ahol ők voltak otthon.

Kollégák, szólalt meg végre Schwarzenbach, a házigazda és a megfellebbezhetetlen tekintély jogán, azt hiszem, kijelenthetjük...

De nem fejezte be a mondatot. Mindenki bólintott, mint amikor néhány perce elkezdtek a muzsikálást. Csönd állt be, a többiek mintha továbbra is Schwarzenbach útmutatására vártak volna. Ekkor kezdett el dőlni Wolf csellója, Krone és Mátis is felkiáltott, A cselló, kollégám!, mire Wolf ügyetlen fűgességgel ugrott oda, két kézzel ragadva meg a dőlő hangszert, és azt mondta, szinte kiáltva, Még csak ez kellett volna!

A veszély elmúltával Schwarzenbach valóban kezébe vette az irányítást. Szakszerű mozdulatokkal – ami még segédkörboncnok korukból valahogy ott rejtezett bennük – felfektették dr. Wilhelmét a sebtében lerámolt ebédloasztalra. Krone a fejéhez állt, és mintegy ösztönösen két tenyere közé fogta kollégája fejét, jobbra és balra elfordítva belenézett a fülébe, és kissé előrehajolva az orrába. Dr. Mátis, mintha csak a nyakkendőjét igazítaná egyenesre, megtapintotta a máját, Wolf pedig a körmeit vette szemügyre, miközben a test mellé fektette a karját, kiegyenesítve.

Ott feküdt dr. Wilhelm az asztalon kiterítve, körötte négyfelől négy kollégája.

Schwarzenbach mozdult meg elsőnek.

Kimegyek egy pillanatra a konyhába, mondta, és sietős léptekkel elhagyta a szobát. Krone, Wolf és

De profundis 6.

Mátis csodálkozó arcot vágta, miközben összenéztek, Mátis a kezét is széttárta kissé. Schwarzenbach egy üveg borral tért vissza, és négy borospoharat hozott még összefogva. A Wachauból való, közölte, miközben a poharakat letette dr. Wilhelm lába elé, és töltött. Ennyit, azt hiszem, most megérdemlünk, tette hozzá jelentőségteljesen. Mindenki felemelte az italát. Dr. Wolf mondta ki, amire valamennyien gondoltak.

Örülök, hogy nem egy szikével tért vissza, kollégám.

Aztán ittak egy hosszú kortyot. Elismerőleg bólintottak.

De végigjártsszuk, nem?, tette fel végül a kérdést Schwarzenbach.

Szegény kollégánk emléke megköveteli, helyeselt rögvest dr. Krone.

Mátis volt az, aki sietve odament dr. Wilhelm hegedűjéért, és a kiterített férfi lába közé helyezte.

Addigra már Schwarzenbach az August Förster előtt ült.

Akkor, előlről?, kérdezte.

Természetesen, csakis előlről, felelte egyszerre Krone és Mátis.

Wolf a cselló egyik kulcsát tekerte összehúzott szemöldökkel, furcsán csücsörítve hozzá.